

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	10
7. DENETİM BULGULARI	10
8. EKLER	16

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	5
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	5

KISALTMALAR

YÖK	: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
YÖKSİS	: Yükseköğretim Bilgi Sistemi
YÖS	: Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarında Lisansüstü Programlarda Okutulması Gereken Aktif Lisansüstü Öğrenci Sayısına Yükseköğretim Bilgi Sistemi Üzerinden Ulaşılamaması
2. Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Yükseköğretim Kurumlarına Kayıt Sürecinde Girmiş Oldukları Sınav Sonuçlarına İlişkin Kontrol Mekanizmasının Bulunmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Yükseköğretim Kurulu, 1982 Anayasası'nın 131'inci maddesi esasında kurulmuş bir kurum olup, 1981'de çıkarılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun hükümleri ve Anayasa'nın 130 ve 131'inci maddeleriyle kendisine verilen görev ve yetkiler çerçevesinde özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip bir kuruluş olan Yükseköğretim Kurulu, tüm yükseköğretimden sorumlu tek kuruluş hâline gelmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 7'nci maddesine göre, Yükseköğretim Kurulunun görevleri;

a) Yükseköğretim kurumlarının bu Kanun'da belirlenen amaç, hedef ve ilkeler doğrultusunda kurulması, geliştirilmesi, eğitim - öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve yükseköğretim alanlarının ihtiyaç duyduğu öğretim elemanlarının yurt içinde ve yurt dışında yetiştirilmesi için kısa ve uzun vadeli planlar hazırlamak, üniversitelere tahsis edilen kaynakların, bu plan ve programlar çerçevesinde etkili bir biçimde kullanılmasını gözetim ve denetim altında bulundurmak,

b) Yükseköğretim kurumları arasında bu Kanun'da belirlenen amaç, ilke ve hedefler doğrultusunda birleştirici, bütünleştirici, sürekli, ahenkli ve geliştirici işbirliği ve koordinasyonu sağlamak,

c) Üniversite çalışmalarının en verimli düzeyde sürdürülmesi için büyümenin sınırlarını tespit etmek ve yaz öğretimi, gece öğretimi, ikili öğretim gibi tedbirler almak,

d) Devlet kalkınma planlarının ilke ve hedefleri doğrultusunda ve yükseköğretim planlaması çerçevesi içinde;

(1) (Mülga)

(2) Bir üniversite içinde fakülte, enstitü ve yüksekokul açılmasına, birleştirilmesi veya kapatılması ile ilgili olarak doğrudan veya üniversitelerden gelecek önerilere dayalı kararlar almak ve gereği için Milli Eğitim Bakanlığına sunmak,

Yükseköğretim kurumları içinde bölüm, anabilim ve ana sanat dalları ile uygulama ve araştırma merkezi açılması, birleştirilmesi veya kapatılması; konservatuvar, meslek

yüksekokulu veya destek, hazırlık okul veya birimleri kurulması ile ilgili olarak doğrudan veya üniversitelerden gelecek öneriler üzerine karar vermek,

Eğitim - öğretimin aksamaması sonucunu doğuracak olaylar dolayısıyla öğrenime ara verilmesine veya tekrar başlatılmasına ilişkin olarak üniversitelerden gelecek önerilere göre veya doğrudan karar verip uygulamak,

(3) (Mülga)

(4) Yükseköğretim kurumlarının ihtisaslaşmasına yönelik çalışmalar yapmak ve bu konuda karar vermek.

e) Yükseköğretim kurumlarında eğitim-öğretim programlarının asgari ders saatlerini ve sürelerini, öğrencilerin yatay ve dikey geçişleriyle ve yüksekokul mezunlarının bir üst düzeyde öğrenim yapmalarına ilişkin esasları Üniversitelerarası Kurulun da görüşlerini alarak tespit etmek,

f) Üniversitelerin ihtiyaçlarını, eğitim-öğretim programlarını, bilim dallarının niteliklerini, araştırma faaliyetlerini, uygulama alanlarını, bina, araç, gereç ve benzeri imkânlar ve öğrenci sayılarını ve diğer ilgili hususları dikkate alarak; üniversitelerin profesör, doçent ve doktor öğretim üyesi kadrolarını dengeli bir oranda tespit etmek,

g) Her yıl üniversitelerin verecekleri faaliyet raporlarını inceleyerek değerlendirmek; üstün başarı gösterenlerle, yeterli görülmeyenleri tespit etmek ve gerekli önlemleri almak,

h) Üniversitelerin her eğitim - öğretim programına kabul edeceği öğrenci sayısı önerilerini inceleyerek kapasitelerini tespit etmek; insan gücü planlaması, kurumların kapasiteleri ve öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda ortaöğretimdeki yönlendirme esaslarını da dikkate alarak öğrencilerin seçilmesi ve kabul edilmesi ile ilgili esasları tespit etmek,

ı) Yükseköğretim kurumlarında ve bu kurumlara girişte imkân ve fırsat eşitliği sağlayacak önlemleri almak,

j) Her eğitim-öğretim programında öğrencilerden alınacak harca ait ilgili yükseköğretim kurumlarının önerilerini inceleyerek karara bağlamak,

k) Yükseköğretim üst kuruluşları ile üniversitelerce hazırlanan bütçeleri tetkik ve onayladıktan sonra Millî Eğitim Bakanlığına sunmak,

l) Rektörlerin disiplin işlemlerini kovuşturmak ve karara bağlamak, öğretim elemanlarından bu Kanun'da öngörülen görevleri yerine getirmekte yetersizliği görülenler ile bu Kanun'la belirlenen yükseköğretimin amaç, ana ilkeleri ve öngördüğü düzene aykırı harekette bulunanları rektörün önerisi üzerine veya doğrudan, normal usulüne göre, yükseköğretim kurumları ile ilişkilerini kesmek,

m) Çeşitli bilim ve sanat alanlarında bilimsel millî komiteler ve çalışma grupları kurmak,

n) Gerektiğinde yeni kurulan veya gelişmekte olan üniversitelere gelişmiş üniversitelerin eğitim- öğretim ve eleman yetiştirme alanlarında yapacağı katkıyı gerçekleştirmek için gelişmiş üniversiteleri görevlendirmek ve bu konudaki uygulama esaslarını tespit etmek,

o) Vakıflar tarafından kurulacak yükseköğretim kurumlarının bu Kanun hükümlerine göre açılması hususundaki görüş ve önerilerini Millî Eğitim Bakanlığına sunmak, bu kurumlara ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak ve bunları gözetmek, denetlemek,

p) Yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından alınmış ön lisans, lisans ve lisansüstü diplomaların denkliğini tespit etmek,

r) Bu Kanun'la kendisine verilen diğer görevleri yapmaktır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Başkanlığın üst yöneticisi olan Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve Kurul Üyeleri Cumhurbaşkanınca atanmaktadırlar. Yükseköğretim Kurulu Organları; Genel Kurul, Başkan ve Yürütme Kurulu'ndan ibarettir.

Yükseköğretim Kurulu Cumhurbaşkanlığı tarafından; rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek suretiyle seçilen yedi; temayüz etmiş üst düzeydeki Devlet görevlileri veya emeklileri arasından seçilen yedi; Üniversitelerarası Kurulca, Kurul üyesi olmayan profesör öğretim üyelerinden seçilip Cumhurbaşkanlığı tarafından atanan yedi, olmak üzere toplam yirmi bir kişiden oluşur.

Yürütme Kurulu, Başkan dahil dokuz kişiden oluşur. Yürütme Kuruluna katılacak olan ve Genel Kurul üyeleri arasından seçilecek iki başkan vekilinden biri Kurul Başkanlığı; diğeri ise Genel Kurul tarafından seçilir.

Başkan, Yükseköğretim Genel Kurulu ile Yürütme Kuruluna başkanlık eder. Başkanın yokluğunda, Başkanın görevlendirdiği başkan vekillerinden biri Başkana vekâlet eder.

2547 sayılı Kanun'un 8'inci maddesine göre, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim altında bulundurmak üzere Yükseköğretim Kuruluna bağlı bir kuruluş olarak Yükseköğretim Denetleme Kurulu teşekkül ettirilmiştir.

2547 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesi ile bir üst kuruluş olarak tanımlanan, aynı Kanun'un 11'nci maddesi ile kuruluş, işleyiş ve görevleri belirlenen ancak ayrı bir tüzel kişiliği bulunmayan Üniversitelerarası Kurul bulunmaktadır. Üniversitelerarası Kurul, üniversite rektörleri ile her senatosunun o üniversiteden dört yıl için seçeceği birer profesörden oluşur.

124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname gereğince Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, başkana bağlı merkez yönetim örgütünün başında yer alan genel sekreterin idaresinde genel sekreterlik ve genel sekreterliğe bağlı 12 daire başkanlığı ve 2 müşavirlikten oluşmaktadır.

Yükseköğretim Kurulunda, 657 sayılı Kanun kapsamında memur kadrolarında görev yapan personel sayısı 406'dır. 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesine göre 92 sözleşmeli personel, 375 sayılı KHK'nın Ek 6 maddesine göre 14 sözleşmeli personel, 657 sayılı Kanun'un 4/D maddesine göre 82 sürekli işçi görev yapmaktadır. 2547 sayılı Kanun'un 38'inci maddesine göre 58 öğretim elemanı ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından 2914 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi ile 375 sayılı KHK'nın Ek 25'inci maddesine göre 59 personel Başkanlıkta görevlendirilmiş bulunmaktadır.

Yükseköğretim Kurulunun görev alanı içerisinde 129 Devlet ve 75 Vakıf (4 Vakıf Meslek Yüksekokulu) yükseköğretim kurumu olmak üzere toplam 208 üniversite bulunmaktadır.

Yükseköğretim Kurulu; 5018 sayılı Kamu Malî Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 7'nci, 9'uncu, 25'inci, 39'uncu ve 41'inci maddelerinin verdiği görev ve yetkiye istinaden başta T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı düzenlemeleri olmak üzere ilgili diğer kurumların düzenlemelerine tabidir.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

Başkanlığın ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımına ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 1: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	667.409.000,00	607.942.238,87	91,09
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	68.327.000,00	55.532.777,24	81,28
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	301.187.400,00	128.998.836,11	42,83
Cari Transferler	405.231.000,00	297.915.014,68	73,52
Sermaye Giderleri	116.098.900,00	107.408.106,68	92,52
Toplam	1.605.753.400,00	1.197.796.973,58	76,40

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 784.675.000,00 TL ödenek tahsis edilen Başkanlık bütçesine yıl içinde 821.078.400,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 1.605.753.400,00 TL’ye ulaşmış olup ödeneğin %76,40’ı olan 1.197.796.973,58 TL kullanılmıştır.

2024 yıl sonu itibarıyla personel giderlerinde 667.409.000,00 TL ödeneğin 607.942.238,87 TL’si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 68.327.000,00 TL ödeneğin 55.532.777,24 TL’si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 301.187.400,00 TL ödeneğin 128.998.836,11 TL’si, cari transferlerde 405.231.000,00 TL ödeneğin 297.915.014,68 TL’si, sermaye giderlerinde 116.098.900,00 TL ödeneğin 107.408.106,68 TL’si harcanmıştır.

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	30.957.000,00	18.238.948,35	58,92
Alınan Bağış ve Yardımlar	753.705.000,00	1.147.307.911,52	152,22
Diğer Gelirler	13.000,00	1.603.224.124,25	12.332.493,26
Toplam	784.675.000,00	2.768.770.984,12	352,86
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	0,00	13.520,84	
Net Toplam	784.675.000,00	2.768.757.463,28	352,86

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 784.675.000,00 TL olup Yükseköğretim Kurulunun yıl sonunda net bütçe geliri 2.768.757.463,28 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 2.516.409.749,73 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 13.520,84 TL, faaliyet gideri 1.305.880.153,70 TL ve enflasyon düzeltmesi 2.993.012.389,44 TL olan Yükseköğretim Kurulu, 2024 yılını 4.203.528.464,63 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Başkanlıkta, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları,

Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Yükseköğretim Kurulu iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hâle getirilmiştir. Başkanlıkta “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. İç Kontrol Rehberinde yer alan kriterler çerçevesinde hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Başkanlığın stratejik plan ve performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. Başkanlık iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiş ve risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali – olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Başkanlık tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. Bununla birlikte Başkanlık tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmış ve görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görev ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. Başkanlıkça belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön Mali Kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Başkanlığın Ön Mali Kontrol Yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

Başkanlığın 2024 yılı Faaliyet Raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. Ayrıca Başkanlığın Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcut olup içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

Başkanlığın tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna

raporlanmaktadır. Başkanlıkta İç Denetim Birimi kurulmuş olup 5 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 4'ü doludur. İç Denetim Biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Vakıf Yükseköğretim Kurumlarında Lisansüstü Programlarda Okutulması Gereken Aktif Lisansüstü Öğrenci Sayısına Yükseköğretim Bilgi Sistemi Üzerinden Ulaşılamaması

Vakıf Yükseköğretim Kurumlarında lisansüstü programlarda okutulması gereken aktif lisansüstü öğrenci sayılarına ilişkin verilere YÖKSİS (Yükseköğretim Bilgi Sistemi) üzerinden ulaşılamadığı görülmüştür.

06.11.1981 tarihli ve 17506 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesine göre lisansüstü eğitim, yüksek lisans ve doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık ve sanatta yeterlik eğitimini kapsamaktadır.

2547 sayılı Kanun'un Ek Madde 9'uncu maddesi "*Vakıf yükseköğretim kurumları, ön lisans, lisans, tezli yüksek lisans ve doktora düzeyindeki her bir diploma programında öğrenim gören öğrencilerden; ilgili programın en yüksek merkezi yerleştirme puanına sahip en az yüzde on beşi kadar öğrenciyi, söz konusu programın öğrenim süresi boyunca ücretsiz okutmakla yükümlüdür.*" şeklindedir.

Vakıf Yükseköğretim Kurumlarının 2547 sayılı Kanun'un Ek 9'uncu Maddesi Kapsamında Ücretsiz Öğrenci Okutmasına Yönelik Usul ve Esaslar'ın "*Vakıf yükseköğretim kurumunun yükümlülükleri*" başlıklı 4'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında; "*Tezli Yüksek lisans ve doktora programlarında okuyan öğrenci sayısı ile bu öğrencilerden ücretsiz okutulan burslu öğrenci sayısını her yıl 31 Ağustos itibariyle Yükseköğretim Kuruluna bildirir.*" hükümlerine yer verilmiştir.

26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nin "*Bilgi ve İletişim Standartları*" başlıklı dördüncü bölümünün "*Raporlama*" standardı "*İdarenin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetleri ile sonuçları, saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda raporlanmalıdır.*" şeklinde düzenlenmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde Vakıf Yükseköğretim Kurumları bünyesinde tezli yüksek lisans ve doktora programlarındaki öğrenci sayıları ile yine aynı programlarda okuttuğu ücretsiz öğrenci sayısını her yıl 31 Ağustos tarihi itibariyle YÖK'e bildirmek zorundadır.

Yapılan inceleme sonucunda, YÖKSİS'te tezli yüksek lisans ve doktora programlarında okuyan aktif öğrenci sayısına yer verilmesine karşılık ücretsiz okutulan öğrenci sayısına ulaşılamamaktadır.

Başkanlık tarafından söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ve çalışmaların yapıldığı ifade edilmiştir.

Yüksek lisans ve doktora programlarında ücretsiz okutulan asgari düzeydeki aktif öğrenci sayısına ilişkin verilen YÖKSİS'te tamamlanması ve anılan sistemin Başkanlık'ın amaç, hedef, gösterge ve faaliyetleri ile sonuçları, saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda rapor üretmesi sağlanmalıdır.

BULGU 2: Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Yükseköğretim Kurumlarına Kayıt Sürecinde Girmiş Oldukları Sınav Sonuçlarına İlişkin Kontrol Mekanizmasının Bulunmaması

YÖKSİS veri tabanında yükseköğretim kurumlarına kayıt olan öğrencilerin giriş türü yer almakta olup (ÖSYS / Yurtdışından Öğrenci Kabul Kontenjanlarından / DGS gibi) Yurtdışından Öğrenci Kabul Kontenjanlarından yararlanarak kayıt olanların hangi sınav ve puan ile başvurusunun kabul edildiğine ilişkin bir bilgi bulunmadığı tespit edilmiştir.

06.11.1981 tarihli ve 17506 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun “Ana ilkeler” başlıklı 5’inci maddesi gereğince yükseköğretimde imkân ve fırsat eşitliğini sağlayacak önlemler alınması gerekmektedir. Anılan Kanun’un Yükseköğretim Kurulunun görevleri” başlıklı 7’nci maddesinin (h) bendi gereğince Başkanlığın, üniversitelerin her eğitim - öğretim programına kabul edeceği öğrenci sayısı önerilerini inceleyerek kapasitelerini tespit etmek; Üniversitelerin her eğitim - öğretim programına kabul edeceği öğrenci sayısı önerilerini inceleyerek kapasitelerini tespit etmek; insan gücü planlaması, kurumların kapasiteleri ve öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda ortaöğretimdeki yönlendirme esaslarını da dikkate alarak öğrencilerin seçilmesi ve kabul edilmesi ile ilgili esasları tespit etmek ve aynı maddenin (ı) bendi gereğince yükseköğretim kurumlarında ve bu kurumlara girişte imkan ve fırsat eşitliği sağlayacak önlemleri alma görevi bulunmaktadır.

30.06.2003 Yükseköğretim Yürütme Kurulu kararı ile 2004-2005 eğitim öğretim yılından itibaren kendi imkânları ile öğrenim görmek isteyen yabancı uyrukluların yükseköğretim kurumlarında merkezi olarak yerleştirilme işlemlerine son verildiği anlaşılmıştır. Anılan öğretim yılından itibaren, belirlenen yabancı uyruklu öğrenci kontenjanları çerçevesinde yabancı uyrukluların başvuruları ilgili yükseköğretim kurumlarınca kabul edilmekte olup adayların kabulleri ÖSYM tarafından yapılan Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı (YÖS) Temel Öğrenme Becerileri testinden 40’ın altında standart puan almamak kaydıyla YÖS sonuçları veya yükseköğretim kurumlarının teklifi üzerine Yükseköğretim Kurulunun onaylamış olduğu sınav ve taban puanları değerlendirilerek ilgili yükseköğretim kurumlarınca yapılmaktaydı.

30.04.1985 tarihli ve 18740 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan (Mülga) Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Yönetmelik’in 4’üncü maddesi gereğince kurulmuş olan Değerlendirme Kurulunun 06.01.2010 tarihli toplantısında “2010-2011 öğretim

yılından itibaren uygulanmak üzere Türkiye’de yükseköğretim programlarına yerleştirme için yapılan YÖS’ün kaldırılarak yabancı uyruklu öğrenci kabulünde uygulanacak esasların ve kabul şartlarının üniversiteler tarafından belirlenerek Yükseköğretim Kuruluna bildirilmesi ve Yükseköğretim Kurulundan onaylanmış koşullarla yabancı uyruklu öğrencilerin kabulünün yapılması” karar altına alınmıştır.

Yapılan güncellemeler sonucunda hali hazırda geçerli olan Başkanlık tarafından kabul edilen Yurtdışından Öğrenci Kabulüne İlişkin Esaslar’ın “Üniversitelerin Kabul Koşullarına İlişkin İlkeler”in 1’inci maddesi;

“Ülkelerin kendi ulusal sınavları, uluslararası sınavlar, ortaöğretim (lise) not ortalamaları, üniversite tarafından (2024-2025 itibariyle devlet yükseköğretim kurumları hariç) yapılan sınav vb. gibi öğrenci kabulünde kullanılacak yöntemlerin minimum puanlarının da yer aldığı yurt dışından öğrenci kabulüne ilişkin esasların Üniversite senatolarınca kabul edilen bir yönerge veya yönetmelik şeklinde düzenlenerek Yükseköğretim Yürütme Kurulunun onayına sunulması,” şeklindedir.

Anılan madde gereğince yükseköğretim kurumları yabancı uyruklu öğrencilerin kabulü sırasında yabancı uyruklu öğrencilerin kendi ulusal sınavları, uluslararası sınavlar, ortaöğretim (lise) not ortalamaları, ilgili yükseköğretim kurumu tarafından yapılan sınav vb. gibi öğrenci kabulünü yapmaktadır.

Yapılan inceleme sonucunda, yabancı uyruklu öğrencilerin yükseköğretim kurumları tarafından bilgi aktarılan YÖKSİS’e kayıt işlemlerinde sınav/puan gibi bilgiler yer almadığı ve giriş türü olarak “Yurt dışından kabul edilen öğrenci kontenjanlarına başvurup kendi imkânları ile eğitim almak isteyen öğrenci (Ön lisans-Lisans)” olarak işlendiği anlaşılmıştır. Diğer bir deyişle yükseköğretim kurumları tarafından yabancı uyruklu öğrencinin kayıt esnasında sınava girip / girmediği, sınava girmiş ise almış olduğu puan yine ilgili yükseköğretim kurumu tarafından bilinmekte, Başkanlık nezdinde herhangi bir kontrol mekanizmasının olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum kayıt sürecinde suistimallerin oluşabilmesine ve kontrol zafiyetine neden olabilecektir. Ayrıca eğitim ve öğretimde imkân ve fırsat eşitliğini zedeleyecektir.

Başkanlık tarafından söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ve çalışmaların yapıldığı ifade edilmiştir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin yükseköğretim kurumlarına kayıt sürecinde yükseköğretim ilkeleri çerçevesinde gerekli düzenlemelerin yapılarak gerekli kontrol mekanizmalarının oluşturulması sağlanmalıdır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Vakıf Yükseköğretim Kurumlarında Ücretsiz Okutulması Gereken Asgari Lisans Üstü Öğrenci Sayısına YÖKSİS Üzerinden Ulaşılamaması	2023	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2024 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" kısmında 1 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.